

صفویان (۱)

پس از انقراض حکومت تیموریان اوضاع کشور بسیار آشفته و پریشان بود زیرا به خاطر نبودن حکومتی واحد و قدرتمند نظم و امنیت مختل می شد و آبادی ها ویران می گردید. در این اوضاع و احوال دشمنان خارجی نیز به مرزها هجوم می آوردند مثلاً ازبکان به خراسان حمله می کردند و پرتغالی ها با کشتی های جنگی خود در فکر تصرف سواحل و جزایر ایران در خلیج فارس بودند و میان مردم تفرقه شدیدی وجود داشت که علت آن اختلاف مذهبی بود زیرا در آن زمان مذهب رسمی در کشور نبود. شاه اسماعیل در سال ۹۰۷ هجری قمری یعنی اوایل قرن دهم توانست بر تخت سلطنت بنشیند و دست به اقداماتی بزند.

مقبره ی شیخ صفی الدین اردبیلی در اردبیل معروف به گنبد الله

اقدامات شاه اسماعیل :

- ۱- تصرف سراسر ایران
- ۲- رسمی کردن مذهب شیعه
- ۳- انتخاب تبریز بعنوان پایتخت
- ۴- سرکوبی مخالفان داخلی و دشمنان خارجی
- ۵- بوجود آوردن حکومتی قوی

این اقدامات باعث شد که ایران ازبکان را در شمال شرقی شکست داده و مرزهای ایران تا رود جیحون و هند برسد در هند پادشاهی به نام بابر از نوادگان تیمور حکومت می کرد و فردی صلح طلب و هنر دوست بود و با حکومت صفوی روابطی دوستانه برقرار نمود.

تصویر شاه اسماعیل، بنیانگذار حکومت صفوی در اوایل قرن دهم

با تشکیل حکومت شیعه مذهب صفوی و قدرتمند شدن آن، سلطان سلیم عثمانی که سنی مذهب بود و خود را فرمان روای همه ی مسلمین می دانست به ایران حمله کرد و نام این جنگ چالدران است که سپاه ایران بدلیل نداشتن توپ و تفنگ شکست خورد و شهر تبریز به دست عثمانی ها افتاد ولی با مقاومت مردم تبریز، عثمانی ها عقب نشینی کردند. بعد از شاه اسماعیل، پسرش شاه تهماسب اول به سلطنت رسید و اوضاع کشور را که آشفته شده بود آرام کرد. ازبکان را در خراسان سرکوب کرد و با عثمانی ها جنگید ولی چون جنگ با عثمانی ها طولانی شد با آنها صلح کرد و این صلح باعث بهبودی اوضاع کشور شد.

بیشتر بدانیم ...

شیخ صفی الدین اردبیلی یکی از مشایخ صوفیه ایران در اواخر قرن هفتم بود. کرامات شیخ صفی الدین در اردبیل باعث جذب مریدان زیادی از مردم آسیای صغیر و آذربایجان به وی شد که به این مریدان اخوان می گفتند. پس از شیخ صفی الدین اردبیلی به ترتیب فرزند شیخ صدر الدین، خواجه علی سیاه پوش، ابراهیم، جنید، حیدر و پسر حیدر به نام شاه اسماعیل، عهده دار مقام تصوف بودند و کم کم با قدرت معنوی خود دارای قدرت نظامی (قزلباشها) و قدرت مادی شدند و در زمان اسماعیل زمان تشکیل حکومت توسط آنها فراهم شد. زیرا شمال شرقی ایران مورد چپاول ازبکان بود و در آذربایجان دو طایفه ی ترکمن آق قویونلوها و قراقویونلوها در حال انقراض بودند شاه اسماعیل ۱۳ ساله با کمک مریدان خاندان صفوی وارد اردبیل شد و پس از زیارت مقابر اجداد خود در خانقاه الله الله و به دیدار مادرش به شیروان رفت و انتقام خون پدرش حیدر را با کشتن فرخ در شیروان شاه گرفت و در بازگشت با کشتن امیر آق قولونلوها بنام میرزا الوند در تبریز در محرم سال ۹۰۷ هجری تاجگذاری کرد. نام هفت طایفه قزلباش عبارت است از شاملو، استاجلو، قاجار، تکلو، ذو القدر، افشار و روملو بودند و کلاه سرخ دوازده ترکی از سقرلاط بر سر می گذاشتند و بدین سبب به آنها قزلباش می گفتند. در سال ۹۱۴ هجری با گرفتن بغداد به زیارت عتبات عالیات رفت. در سال ۹۱۶ هجری محمد شیک خان ازبک را که در نامه ی گلستاخانه او را به ترک مذهب شیعه خوانده بود. در قلعه مرو دستگیر و دستور داد زنده زنده پوست سرش را کنند و جمجمه سرش را جام شراب خویش کرد.

در سال ۹۲۰ هنگام شکار در ولایت شکی قفقاز دچار بیماری شد و نزدیکی شهر سراب جان سپرد. در زمان مرگ ۳۷ ساله بود و ۲۴ سال آن را پادشاهی کرده بود. جسد او را در اردبیل در آرامگاه شیخ صفی الدین اردبیلی بخاک سپردند. پس از مرگ شاه اسماعیل، شاه تهماسب اول جانشین او شد و مثل پدرش در سن ۱۱ سالگی به سلطنت رسید. پایتخت خود را قزوین قرار داد و چون همایون تیموری دومین سلطان امپراتوری مغول در هند از کشورش رانده شده بود به دربار شاه تهماسب پناهنده شد. شاه تهماسب به گرمی و مهربان او را پذیرفت و با لشکری که به او داد او را به پادشاهی رسانید و در سفر همایون، حمیده بیگم دختر شیخ جامی را به زنی گرفت و اکبر شاه پادشاه معروف هند از این زن ایرانی متولد شد. اولین سفیر انگلیسی در زمان شاه تهماسب بنام آنتونی جنکینسون که حامل نامه ای از الیزابت اول ملکه انگلیسی برای شاه ایران بود، از طریق رود ولگا و دریای خزر به دربار شاه تهماسب در قزوین آمد و به گرمی مورد استقبال قرار

گرفت ولی همینکه دانست وی مسیحی مذهب است فرمان داد تا ایران را ترک گوید
شاه تهماسب ۵۴ سال سلطنت کرد و توجه خاصی به احیاء و بازسازی امامزاده ها و
بقاع متبرکه داشت.

آدرس لینک صفحه : www.amouzeshelmi.ir/tarikh/3/01/tarikh-3-1.htm

اجرا و پشتیبانی توسط مؤسسه فناوری اطلاعات کاشف